

Womhaj Bóh!

Cyklo 26.
25. junija.

Lětnik 3.
1893.

Serbske njedzelske łopjenka.

Wudawaju šo kóždy šobotu w Smolerjez knihiczišcežetni w Budyschinje a šu tam dostacž ša šchwórtlětnu pšchedplatu 40 np.

4. njedzela po šwj. Trojizny.

Mat. 5, 8: „Sbóžni šu czi, kiž czišteje wutrobny šu, pšchetož woni budža Boha widžecž.“

Schtož je žórlo ša rěku, to je wutroba ša žyłe cžłowške žiwjenje. Kajtaž je wutroba, tajke je tež žiwjenje. Cžista pak dyrbi wutroba bycž. Schto je cžiste? Słóncžne šwětlo je cžiste a wišho to, pšches cžož móže cžiste šlóncžne šwětlo šwęcicž bjes šadžewka, kaž cžista woda. Dokelž je šwětlo šnamjo. Božeho bycža, šmemy tu wutrobu cžistu mjencwacž, kotrejež žiwjenje je š Boha, wot Božeje wěrnošcže roššwětlene a šo w Božim dofonjenju blyšcži. Tym, kiž maja tajke wutrobny, šlubi tón šnjes najwyschšchu šbóžnošcž, woni budža Boha widžecž, to je, woni šmėja š nim najwěcžišche a najkrašnišche towařstwo, woni budža šhonicž: pšched tobu je wješela došcž a luta rjanošcž do wěcžnošcže.

Alle šchtó dha ma tajku wutrobu? Schtó je bjes nami, kiž by móhl šo šwazicž a prajicž: Ša šym cžisteje wutrobny? Šdy by šo šchtó šhwalicž móhl, šo je šwojeje ruzny wot njecžištych škuttow, šwojeje hubi wot njecžištych šłowow cžistej džeržał, to by jara wjele było; my šmy šebi derje wěšcži, šo tež tule šhwalbu pšched Bohom nimamy; ale dokelž šo jow wo našču wutrobu jedna a cžista wutroba šo pšched Bohom žada, budžemy wšchitzy š šibowym pšchecželom prajicž dyrbjecž: Šlaj, měšaz hišcže njěšwęcži a hwešdy njěšku cžiste pšched jeho woczomaj, wjele mjenje cžłowjeł, tón cžetw a cžłowške džecžo, ta waka! Šeno jedyn je bjes njecžištymi žyłe cžisty wot hřeča šhodžil, tón je

tele šłowo je šwojeje šwjatošcže a cžistošcže š nam rjełł: Šbóžni šu czi, kiž šu cžisteje wutrobny! Nam pak šo tele šbóžnych šhwalenje do poklecža pšchewobrocžicž šda. Šěda tym, kiž šu njecžisteje wutrobny, Bóh budže jim potajny. Ach wot našcheje cžistošcže pšchidže nam kóžda hubjenošcž a šrudoba. Wišho domachpytanje, kaškežkuli ma mjeno, by nam lohke było, hdy bychmy w nim jašnje Božu ruku widžili a pošnali, hdyž čže naš tale ruka wješcž, hdy bychmy Božu wutrobu je šwojeje modlitwu šapšchijecž a šebi š wutrobny wšchu šrudobu won a wšchón trošcht do njeje nuts prošecž móhli. Alle Boža wutroba, Bóh šam je nam potajny, dokelž njecžisteje wutrobny šmy a to je našcha najcžežšcha šchtoda. Kaž mrócžel šteji wina našchich hřečow, našcheje njecžistošcže bjes nami a bjes našchim Bohom.

Tola budžmy trošchtmi. Niž nam š poklecžu šteji tole šłowo našcheho lubeho šbóžnika pšched nami. Šdyž njeje móžno, cžisteje wutrobny bycž, dha je móžno, cžistu wutrobu dostacž. Kał dha? Šobožny David w štarym šlubje wje-džešche to derje, hdyž prošelšche: štwóř we mni, Božo, cžistu wutrobu! Štwóřicž dyrbi ju tón, kiž móže šam štwóřicž; niž wo pšchemějenje a polěpščenje šo š njemu wołamy, ale wo nowe štworjenje, wo nowy narod. Šohladujo pak na njeho, kiž móže š tajkej Božej wěštošcžu wo šbóžnošcži tych, kiž šu cžisteje wutrobny, rěcžecž, pošnajemy, šo móžeja jeno w jeho towařtwje našche njecžiste wutrobny tak š nowa štworjene bycž. A tu šamu nadžiju čžyšche tón luby šnjes je šwojim šłowom we nami šbudžicž. Pšched šhromadženyim ludom rěcži wón tak móžnje a tak dušcžnje wo cžistošcži

wutrobom. Něk durbjesche so wutrobne žadanje po tajkej čistosci w ludu hibac, tak so dżachu: Ty by nam wo wutrobnej čistosci rěčal, ty mašch ju dospołnje w šebi, ty durbisch nam tež tón pucž pokasac, po kotrymž k temu pschindžemy, so budženy čistoci a Boha widžimy. Wo tutym pucžu wucziščenja tón Anjes jow hišcže njerěči, wón jow w předomanju na horje hišcže njesjewi potajnstwo šwojeje parschony. Ale my wěmy derje, so je jeno Khrystuš nasche wucziščenje, i wěru do njeho dostanjemy wodawanje a nowu krutošč, sa nim khodžic we wuškjeczenju šwojeho žiwjenja.

„Ta krej šesom Khrysta, jeho byna, wuczišči naš wot wšitkeho hrěcha.“ (1 Jan. 1, 7.)

A teho runja wěrimy tež, so hdyž my jeho widžimy, dha widžimy Boha. „Pokaž nam teho Wótza“, prošesche Filipus a šesuf wotmolwi: „Štóz mje widži, tón widži Wótza“. šesuf pokaze nam jeho lubošč a njedowuškledženu hnadu. To je došč sa tón šwět a móže nam kóždu nóz čžěnosče roškwětlic. „šewilo so hišcže njeje, šcho my budžemy. My paš wěmy, hdyž so šjewicž budže, so my jemu podobni budžemy tak, kaž wón je.“ (1 Jan. 3, 2.)

O čiste byče ty,
 Riž ty na čistocž hladasch,
 A čiste wutrobny
 Škej k wobydlenju žadasch!
 Šwoč we mni wutrobu,
 Riž žyle čista je,
 Šso šwětnoh' njerjada
 Šaše a šdaluje.

šamjeň.

Še ščěnu šmjercže.

šot Ernsta šwersa.

šchěložil šenko.

(ščónčjenje.)

Měšcžanski mišionar štany a woteńdže.

Na šwojim ložu ležesche na šmjercž šhorj šrubert a hrabasche i ruku paš tu paš tam, kaž by chžyl rózicžki šchžipacž na šelenej kuzy a rěčesche šłowa, kiž žaneho šwišowanja a i wjetšcha tež žaneho rošoma njemějachu.

„Maczi“, woprašcha so wón njejabžy, „hdže je tón muž?“

„Kažeho muža dha mēnišch, mój nano?“

„Teho muža i tym trošchtom, maczi. Woprašchej so jeho, hdy šwój narodny džen šwjeczi. Ša durbju jemu wonjeschto ščjnicž — wulke wonjeschto. Wón je mi teho šbóžnika pokasac, kotryž křěšnikow šbóžnych čžini — tež najwjetšich hrěšnikow. Wón je mi prajiš, so móžu šbóžnje wumrjecž. — Ša chžu jemu wulke — wulke wonjeschto k narodnemu dnjej donjesčž. Daj mi štanecž, maczi. Daj mi do šixdorfa na kuku hič a jemu wonjeschto ščjnicž. Maczi, ja mam ša to, so wón jutšje šwój narodny džen šwjeczi, teho dla daj mi na kuku šhwatačž — —.“

šhorj chžyšche štanecž, ale pošlenja mój bě jeho wopušcžžika, hižo šu nobi šymne, šymna ruka šmjercže je so jeho čžoła dótknyla, ale šoži jandželjo šteja pschi ložu mrejazeho. šchwilu leži muž žyle čistche, potom šchepa jeho rt:

„šožemje — maczi! — šožemje! — šóh pošylnuj čže! šodl šo! šodl šo! — — šónčž po teho muža i tym trošchtom! šhwataj!“ —

šona šebi škoro njeswēri štwu wopušcžžicž, pschetož wona widžesche, so so jemu w bližichim wofomiku woczi k šmjertnemu španju šandželitej a tola chžyšche jemu jeho pošlenje žadanje dopjelnicž. šona doběž a šolandowej a prošesche ju, so by po měšcžanskeho mišionara doščła. šuta šuškodžina bě hotowa, jej tule škuzbu luboščje wopokasacž; ale hdyž wobej žonje hišcže junu k šmjertnemu ložu štipišchtej, dha widžeschtej, tak mrejazemu woczi hromadu padatej. šwonej so poklatnyšchtej, a šrubertowa

špěwasche šwótčenasch a jejne horže šyly šapachu na šymnu ruku jejneho muža.

šdyž bě žona šamjeň prajiš, muž i mērom wucžahny.

šolandowa šhwatašche něk k měšcžanskemu mišionarej, jemu wo pošlenich hodžinach šemrjeteho powjedacž a jeho pošpěčž, so by chžyl wudowje i pomožu k ruzž byčž. Někto wšchac běšche wjele rošmyšklicž a šarjadowacž, pschecželam mējachu so listy pišacž a k štawnikej durbjesche so hič a jemu wšcho nusne šobudželicž. šrubertez mandželščaj njemějščaj žanych džeczi, wudowa štejesche něk žyle šamalutka w tym wulkim měšcže. šmužowi towaršchojo běchu so hižo wo teho šhoreho mašo doščž štarali a pola wudowy so i žyla njepokasachu. šduž mējesche měšcžanski mišionar wšchelaku próžu a štarosčž. ššchescžžijanski pošrieb mējesche so wobštaracž a ta žona niž prošča njewjedžesche, hdže mēla so teho dla wobrocžicž. dželacžer šrubert běšche w předa-wšchich lětach někotrnyškuli toler na nalutowarńju donješt, a hacžrunjež pošdžišcho šrijedža hjes šwojimi towaršchemi škupy byl njebě, štejesche tola w nalutowarškich knižkach hišcže rjana šuma šapšana; ale jako někto šastojniš pošriebneho instituta pschindže, tej wudowje šwoje škuzby pošticžicž, a jako wona jemu rjekny, so šebi pschistojniš pošrieb ša šwojeho muža žada, nalicži jej šastojniš telko wudawšow, so by pošojža nalutowanych pjenješ pošrjeta byla. Měšcžanski mišionar so runje w prawym čžaku wot duchowneho wróczi a njepšchida, so by ta žona wšchitke hišcže nusne pucže po wšbokej tory instituta płacžila. šwón wša wobštaranje wšow na so a po ššjoch dnjach pušcžžachu wotemrēte čžeko dželacžerja šruberta wonka na wulkim pošriebnišcžu teho šoborškeho mēšta do škubokého rowa.

šnton šmoriz šröpler.

(šo nēmštim.)

šrudne wołanje a žaloščenje běšche 1. šeptembra 1828 w domje šbarbarja a škalza šröplerja w anhaltškim měšcže š. šlyšhecž. šastrožanaj nan a macž do šštwy šhwataščaj so praschejo: „šcho je so štašo?“

šuju džepacžlětny šyn šmoriz běšche so do wócžka kłól. šwón běšche šebi chžyl pomasču wotšracž, pschi tym bě jemu nóz wotlecžal a so jemu do wócžka šakłól. šmacž i šoloscžu a še ššyšnosčžu njewjedžesche, šcho čžinicž. šcho dha někto i teho šylneho a wobdarjeného šynka budže? — wona šdychowasche a škoržesche.

„šmaczi“, ju šynk šmērowa, jako běšche přenje štrožele pschewinyš a jemu to wulke płakanje a wołanje psches wutrobu džesche, „maczi, budžcže tola i mērom, ja džē někto njetrjebam wojaš byčž“.

šaj, hdy by pschi tym wostašo, so tón hólž jene wócžko šhubi, by so macž šferje šašo šmērowala. šo krotkim čžaku tež to druhe wócžko wošlabny, a runjež buchu najšlawnišchi šekarjo i šallškeje univeršity wo radu praschēni — to ničžo njepomšasche. šizo na šwjatki pschichodneho lēta běšche wobhi hólž tež na to druhe wócžko wošlepik. ššchitke te rjane wuhlady, kotrež mējesche hólčez — jako šamožiteju šaršcheju šyn — běchu někto do ničeho rošpanyle. — šcho je tež ša šlepeho do powołanja w žiwjenju? šcho čže šlepy nawuknyčž? — škaš derje běšche ša nascheho šmoriza, so běšche hižo wot ščesteho lēta nawuknyš šwojemu nanēj škacž pomšacž. šo tež, šohu budž džal, někto hišcže dokonjesche. šwón i ruku mašasche a šwoje džēlo jara derje wobštara. šez do šchule wón dale šhodžesche, wšchako mējesche dobru šłowu. šwuczerjo běchu šobuželniwi a šebi i tym wobdarjenym hólžom próžu dawachu. šmoriz by tež wšchitko loško šapšchimnyš a běšche wošebje najšlepšchi w šicženju. — šez prošny čžaf by wón wješely še šwojimi towaršchemi hraš; woni bychu jemu pomšali, hdyž běšche nusne. š nanowej šahrodže wón kóždy šchtom šnajesče a by šamo na šchtomy šalēščž wóhš; w hrodži, šbarbarni by wón wokoło šhodžil kaž widžazy. šduž běšche, kaž by wón žyle na to šabyš, so je šlepy. ššwērna macžerna wutroba paš so nihdy trošchtowacž njemóžesche a pschezo žaloščesche, šcho i šmorizom budže, hdyž budžetaj šaršchej šemrjetaj.

„šmaczi, šcho so tak štarasch a tak škoržišch?“ jej dwanacželětny hólčez praji, njesteji w bibliji pišane: „šohladajcže na ptaki pod njebjesami; wone nješnja, wone nješnu, ani njeshowaju do brožnjow a wasch nješjeski šwótčez je wšchac šejwi? šjesščje dha wy wjele wjazž dyžli wone?“

„Ach, mój syno, ty niewieśch, szto wschitko t żywjenju kłuscha“, wona i czeżkej wutrobu wotmolwi.

A tola mješche syn bóle prawo, dżyli jeho macz. Jemu bješche, hacz runje bješche wokolo njeho nóz, tola snutskowne woczko wery sełhadžo, teho dla žaneje starosce wo swój pschichod nje-mješche.

Hacz do swojego 22. lęta wosta Moriz w starschistim domje. Nětko pak bješche czař, so wón do wustawa sa kłepnych do Halle pschindze, so by řo sa wěste powołanje wuwuczil. S wulkej pilnosczu wón i dobrnymi duchownymi darami wuhotowany sa šchtyri lęta tak daloko pschindze, so bu na tym kamym wustawje po šchtyri lętach sa wuczjerja postajeny. Wón teź pilnje universitu wopytowasche a bješche teź wot wschitkich lubowany řobustaw student-skeho towarštwu.

To pak bješche wschitko jenož pschichotowanie sa to, t cżemuž bješche Bóh jeho wuswolil. Hdž bješche tak špokojom se řwojim nowym powołanjom a řwěru jako wuczjer džęlasche, bu na dobo wustaw kłepnych w Halli šbėnjeny a wbohi Gröpler bješche bjes fastojnstwa. Šchto cżysche nětko cżinicž? Wón řo wo druhe wuczjerške město prózowasche — ale podarmo. Wón dyrbjesche cżakacz. Hdž řebi řam žaneje rady njewjedzesche, řo teho njebjeskeho pomocnika wo radu praschesche a džiwno bješche, so řo jeho myřle řařo do Pomorskeje wobrocžichu. Tam wschał hiřchcze wustaw sa kłepnych njebė — ale hdž tam njebė, bješche tola wulžy nusny. Šsnano móžesche jeho Bóh luby řnjes t temu derje řrejbacz.

Gröpler do Barlina dojędze, řwój wotpohlad ministerstwu přjodkpołoji. Wón bu na wyschšeho prezidentu Pomorskeje pokasany. Wjazy ministerstwo sa njeho cżinicž njemóžesche.

S czeżkej wutrobu Gröpler do Pomorskeje jędzesche, cżemny pschichod psched řobu, njewjedžo, hacz budze njebjeski Wótž t jeho wotpohladam řwoje řai a řamjenį prajicz. A i wotkal pienjesy bracz? Ale runje w Pomorskej dyrbjesche Gröpler řhonicž, tak Bóh próřtwy tych řwojich wuřlyřhi. Wulka pak bješche jeho radoscz, hdž hižo 16. juniya dowolnoscz dosta, wustaw sa kłepnych hólžow wotewricž, tola nimale poł lęta řo miny, přjedy hacz móžesche wopravdže řapoczecz. Wón dyrbjesche přjedy hiřchcze wschelake czežkoty pschewinycz. S jenicžkim šchěsčlętnym kłepnym hólžom řwój škut řapoczja. Řróřka bješche jeho pořwjećęřta ręcž: „Nasch řapoczat a nascha pomoz budž w mjenje teho řnjesa, kotryž njebjesha a řemju štworil je. řamjenį.“ Wjazy wón nje-prajesche, ale to džę bješche to prawe řařoženje; pschetož wot něřka řo jemu telko wopokasow hnady wot teho řnjesa dosta, na kotrehož bješche tón kłepny muž řwoje domęrenje štajil, so řo jemu wutroba w džaknej nutrnosczu horjesche. Hdž cze Bóh řohnowacz, wón dobre pucze wschudže a pomoz wudžęli. Licžba wuczomzow tak pschibjerasche, so dyrbjesche Gröpler na to myřlicž, twarjenje sa tón wustaw natwaricz dacž. Męřtno darmo dosta, wón bješche psched wrotami města Šchęcęcžina. Pschiswolene koleřty bęchu bohate, teź druhe dary lubosczę twar řpęchowachu a Gröpler řam bješche muž t temu, řajki škut pschewjescz.

19. juniya 1857 bė nowy dom pořwjećęny, do kotrehož bješche wón i 15 kłepnymi hólžami hižo 1. haprleje i řhwalenjom a džakowanjom řaczahnył. Tym hólžam móžesche derje bęcz, pschetož 1852 bješche jim Gröpler teź řwěrnju macz w řwojej lubej mandžel-skej do domu pschiwjedł, kotraž bješche džowka męřchęzanškeho radžicžela w Šchęcęcžinje. — Wón pōřla rozsprawu won, w kotrež powjedasche, šchto bješche tón řnjes wschitko na nich cżinil a jako wothłōř dosta wjele listow řwěrnnych řchescžijanow, kotrež jeho wěru pořlyřichu a jemu wjeřeku nadžiju sa pschichod cżinjachu.

(Škōncženje pschichodnje.)

Rořhlad w naschim czařu.

Tak wjele, řaž je něřk widžecz, řu pschi wólbach řozialdemo-kratojo wjele wjazy hłōřow męli hacz psched řřjomi lętami. řim je lęřa teź wjele přjedawřchich liberalnych pschipanyło. Dopřęd-řařřka štrona je nimale žple řanicžena. Řonservativni řnano w řwojej starej moży do řejma pschindu a řatholizy teź. řozial-demokratow budze řnano pjećdžęřacz. W Šařskej je řo pjeć antijemitow wuswoliko. Ša Řōsbortřko-Wojerowřki wotřęř bu i wulkej wjęřchinu řnjes řrabja i řrnim wuswoleny. Wořębję řu teź Šserbjo řa njeho hłōřowali. W pschipiřu na wudawanje řyřle řopjenřow wupraji řnjes řrabja i řrnim řwój najwutrob-

niřchi džat řa řajke wopokasanje řwěrneje lubosczę t wótznemu řrajej, kotrež řu Šserbjo wotędali. Bohuřel je pak teź w naschich štronach 708 řozialdemokratishich hłōřow pornjo 60 w lęcze 1890. Ach, řo njeby řadny Šserb bjes nimi był!

Řhęřor je řo na něřotre dnų do Riela podal.

W Amanweileru w Lothringškej buch wōndano řosczę wot 273 w wōjnje 1870/71 panjenych řrusřich wojatow wurhte a pod czeřnym pschewodženjom řranzowřkeho řegimenta do němřkeje řemie pschinjęřene a tam řhowane. řranzowřjo řu pschi tym wulku řdwōřlivoscz wopokasali a řo jara czeřnje řadžęřeli. To pak jich nowiny njewotdžęři, Šřař-Lothringřkim řwoje řahorjene řbožo-pschęcža wuprajicz, dokęł řu řařo i wjęřcha řranzowřkim pschęcžel-niwych řapōřkřanzow wuswolili

Węcnořč.

Štary řhęřlusch.

Pscheloženy wot Š. ř.

Šchto je wjele řřřaz lętow
Řo runo tej węcnořczy?
Štrach džę do tych řmjertnych hętow,
Hdž řo węcnořcz wopomni.

Tudy widžiš wschitko řhincž;
Wschitko bōřly t řōnzej džę.
Węcnořcz njebudže řo minycz,
Wona pschęřtacž njemōže.

Pschelicž hwęřdy na njebjęřach,
Řelko jich tam widžecz je,
Wjele pschi wschęch cżłowřřich hřęchach
Řreřkow wina narosczę.

Wopomni, wjele je tych řřřow
We řęřach a we morju!
Mōžęřch wjedžecz, wjele dubow
Ře na řemi tam a tu?

Řelko je tych řchtomow w hōřach,
Řiž na řwęcze wōhladařch?
A řak wjele na tych polach
Řitnych řtwjelžow namakařch?

Pschelicž w płacze wschitke nitki,
Řęřka řorna na hōři,
A we řraju wschitke řwęcki,
W wschitkich řnihach piřmiři!

Wjele liřczow na tych řchtomach
W žlyřm řwęcze narostu,
Wjele řřřow we řhęřluschach,
Šlicž je wschitke hromadu!

Alle, ach, we kotryř řraju
Ře šchto žiwų na řwęczi,
W kotryř męřcze teho řnaju,
Řiž to wschitko wurečzi.

Był wschał runje ty teź wustal,
Dokęł mařch tu řařosczę,
Tola njeby řōnza dostał,
Dokęł węcnořcz wōřtanje.

Njechaj pak tam cžęřpicž cżwilu
We tej węcnej węcnořczy,
Dha řo njekomdž žanu řhwilu
Š pokutu tu na řwęczi!

Dyrbjal pak ty i njeju cżakacz,
Šo by řkomdžil hnadu tu,
Dha budžęřch tón czař tam płacacz,
Řotromž węcnořcz řęřaju.

Se saksteho 3. wólbneho wokrješa.

Wólbny na křezorstwowy šejm šu nimo. Naschim křebstkim bratram w Bruskej křuscha křwalba, so šu po starym dobrym křebstkim waschnju šo jako konservativny lud pschi wólbje wopokasali. Šinaf je pola naš w naschim wokrješu. Šdnyž tež wschať je wjetřina nascheho luda ša konservativneho knjesa hrabju Lippe-Bartskeho hłošowala, je tola ta wjetřina tajka šnadna byla, so njeje konservativnemu šmyšljenju k dobyczju pomhacž móhla. Němške wšy a města nascheho wokrješa ženje ša konservativneho njewustupowachu; njepšeczeljo konservativnych pak dyrbjachu šebi pschezo w naschim wokrješu prajicž: my tu žaneho šapóštanža nascheho šmyšljenja pscheczišcjecž njemóžemy, dofelž Ššerbja w nimale jeno- hłóšnej pschesjenosći ša konservativneho do wólbny stupja. Wo tej jednocze tón křocz ničjo widžecž njebě. Šo je tajka njepšchesjenosć pucž namakala do nascheho křebsteho luda, šo šebi jich wjele wjazny njewazi tu staru dobru křwalbu: „Šerbja šu konservativny lud, kotryž njekhablžy šteji w šwojim šmyšljenju“, je jara wobžarowacž. Wšy pschi tym njehladamy jenož na to, šo budže wušwoleny reformar š Biskopiz š czežka to wschitko wumjeicž móž, šchtož šu jeho pschwišowarjo š wulkim wołanjom do nascheho luda trubili, šo móže šo lohko stacž, šo budže pschecziwo powjetřenju wóška, šotrež je nušne ša šdžerženje měra we wóžnym kraju, — my wošebje wobžarujemy, šo je šo našy lud narēcžecž a naschczuwacž dať, šo wón njeje psches jene byl kaž hewaf, šo je wón šchczuwarjam wjazny wěrik, hacž tym, kiž šu se křebstej wutrobu šibój lud napominali: Lubny křebstki ludo, wostan šwěrnny šwojemu staremu šmyšljenju! Wšy džen po wólbje wschědny muž š luda něhdže tať prajesche: „Ššerbja šu tola pschezo konservativnje wolili a nětko je na dobo tať, to je jara šrudnje!“ Tajka njejednota móže jara šrudne šczěhwki měcz. Přenje budže, šo budža Němžy prajicž: „Ššerbja njesu wjazny czi, kotřiž šu byli!“ A njedyrbjalo nam tajke šłowo do wutroby řejacž. Dale mamy my Ššerbja na sakskim šejmje dweju křebsteju šastupjerjom. Budža nam němžy konservativni tež hišcže dale jeju pschi wólbje pscheczišcjecž pomhacž, hdyž my jim njesimny šwěrnny pschi wólbje do křezorstwo- weho šejma k bofej stali. Wopomnimy to wschitko a nawukimy š tuteho šrudneho nashonjenja, přjedy hacž je pošdže: „Psches jed- notu male wěžy rostu, psches njejednotu šamo najwjetře rospadnu.“

Na czo ma šlužobna holza hladacž, hdyž šebi šlužbu pyta?

Š němškeho wot E. S.

W šwojich listach na Škološejškich a Šfesiškich dawa japoschtoť Pawoť křeschczijanam wschelake napominanja, kať maja živi bycz a psiche na pschiklad křeschczijanškim wotrocžkam:

„Wšy wotrocžy, budžcže pošluchni we wschěch wěžach šwojim cžělnym knježim, niž se šlužbu psched woczomaj, jako cžłowjekam k lubošczi, ale š wutrobnej šwěrnosczju a bohabožajnosczju. A wschitko, šchtož wy cžinicze, to cžinčze radži š wutrobu, jako temu Šnješej a niž jako cžłowjekam. Pschetož wy wěscže, šo wy wot Boha budžcže dostacž mšdu teho herbštwaj; pschetož wy šlužicze temu Šnješej Škřystušej.“

Šlajcže, to je tež šaložna myšl, kotraž dyrbi wschitke myšle šlužobneje holžy wobknježicž. Š teho štejnischcža dyrbi tež šwoju šlužbu wobhladowacž. Tajka šlužobna njebudže tež šebi šlužbu pytajo najpřjedy a jenož na wulku mšdu hladawšchi, ale budže Boha teho Šnješa prošycž, šo chžyl jej dom pschipošacž, w kotrymž jej strach ša cžělo a dušchu njehrošy, w kotrymž móže njedželu kemschi křodžicž a w kotrymž šo ničjo hrěšneho wot njeje nježada; pschetož w pošlenim padže šamym ma šlužobna holza prawo šo pošluchanja wšdacž, dofelž ma křeschczijan Boha bóle pošluchacž dnyžli cžłowjekom.

Wšy budžcže šnano prajicž: „Šaj, wot teho cžłowjek živy bycz njemóže!“ Šchtož tať řecži, tón hišcže š nashonjenja nima, kať Wóh tych šwojich šnutštownje na potajne waschnje žohnuje.

Še-li holza na to waschnje šlužbu namakala, šmėje tež možy, wschelake pschecziwnosczje šnjesč a budže tež psched tym strachom šakřowana, šo by bóršy šašo na druhu šlužbu dyrbjala. Křeschczijanška holza se stareje šlužby bješ šhutneho rospominanja njecžehnje,

pschetož wona móhla lohko hišcže do hubjenšcžeje pschicž, hacž běšcže přenja.

Ššlužobna holza je na pschiklad šlužbu namakala. Šnježa šu dobri; wona móže njedželu kemschi křodžicž. Wschelake wschať prawe njeje: holza, kiž š nej šlužy, je hrošna pschecziwo nej; kucžina je cžmowa atd. Teho dla pak njekmē hnydom přjecž cžahnyč; křeschczijanška šlužobna holza dyrbi šebi myšlicž: Čže-li Wóh luby Šnješ mi to abo druge njepodobne wotewacž, móže wón to cžinicž, jeno šo mje strowu šdžerži.

To cžłowjek wěrik njeby, šelto wobarnowacžy možow cžłowjeka njewidomnje wobdawa, hdyž šo žyle na šwojeho Boha špuschcža.

Wumoženy.

(Šo němškim wot R.)

Šjany šwojatkowny řoczny cžab běšcže šašo pschicžoť a wschitžy se Šaksteje wšy B. běchu kemschi šchli — jenož krawž, kotryž běšcže halle psched křótkim do wošady pschicžahnyť, běšcže domach wostaf. Wón běšcže dołho woťolo pucžowaf a duž běšcže šebi š žušby „wulke, mudre myšlicžki“ šobu pschinješť. Duž by hušto prajit, šo móže cžłowjek šwój cžab šepje nałožowacž, hacž š kemschikřodženjom, wón njedželu džekasche, kať wschědny džej.

Ššušod jemu popoľdnju praji: „Pomaj Wóh, mišchtrje krawžo, wy džej džejška kemschi njeběšcže!“

„Ně, ja šhwile njeměšach.“

Ššušod šebi š tym hubu šatylacž njeda, ale pytasche jeho pschekwědcžicž, šo je na wopacžnym pucžu, šo je to Wóže žohno- wanje, šotrež cžłowjeka wobohaczi, šo šo Wóh njeda ša šmēch měcz a šo wón daloko njepšchindže, hdyž čže tať šapoczecž.

„Ach, luby pschecželo“, wotmolwi šmėjo krawž, „šajazy tež kemschi njekřodža a móža křetro bēžecž“.

Krawž šašo žyly tydžen pilnje džekasche. Ššobotu popoľdnju bu jara tužno a njebo šo pomřoczi. Šeho žona běšcže š džejczom na šuku košy po tramu šchla. Wona widžesche, kať buchu mřocžalki pscheczo cžornische; džeschcžit šapoczja š wulkimi šapkami šapacz. Na dobo šo šabtyšta a bēšcže jej, kať by blyšť do jich twarjenja dnyř.

W wulkej bojořczi mřoda žona domoj bēžesche — šušodžo tež pschiběžachu. A kaťki mějachu šrudny napohlad! Wó štwjwe špody blida ležesche krawž po šdacžu morwy, jeho drašta šo pašesche. Woni jemu draštu dele štoržechu — ale žane žiwjenje. Šekar pschindže a rybowasche jeho. Halle ša poš hodžiny šapoczja šo hibacž — a štonacž, šo bē šrudnje pošluchacž. Wón bēšcže po žylym cžěle cžornny. Woni jeho do řoža donješechu — a ři dny ja šobu wón š žylym hłošom žalořcžesche. Šunjež blyšť dom šapalit njebě, bēšcže tola žalořnje škuffowaf. Škóncžkaj nožizow bēšchtaj šo rošeschřekoj; jehla, š šotrež bēšcže šchit, bēšcže šo jemu bješ woczji šakřola.

Halle ša tydžen móžesche tón wbohi muž šašo powjedacž a jeho přenje šłowa bēchu: „Njemolcže šo, Wóh šo njeda ša šmēch měcz.“ Škóždy křocz, hdyž by jedny wot šušodow jeho wob- žarowaf, by te šłowa wošpjetowaf. Šdnyž bēšcže jeho wutroba přjedy twjerda byla, by wón nětko hušto na šwoje šandžene žiwjenje šłakaf; wón pošna šwoju hordoscz a pytasche wodacže. Wóh jeho wušlyšcha a pschi wschěch czežkich bolosczach měšesche mēr w šwojej wutrobje, wón došta pošlednje dny šwojeho žiwjenja tu wěštoscz, šo je wot wěczneje šchtrasy wumoženy, šo je pošlad w njebješach namakaf. Ššydomnaty džej bu wón wot šwojeho cžerpienja wumoženy a šandže do šwojeho njebješeho wóžneho kraja.

„Pomhaj Wóh“ je wot nětka niž jenož pola knjesow duchownych, ale tež we wschěch psche- dawarňach „Ššerb. Nowin“ na wšach a w Budyščinje dostacž. Na šchtwóřcž lēta šlaczi wón 40 np., jenotliwe cžizla šo po 4 np. pschedawaju.